

KRITERIJI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

Aktiv učitelja hrvatskoga jezika: Sandra Désirée Bedenik, Mirela Stojan, Petra Radman

Vrednovanje iz hrvatskoga jezika provodi se opisno i brojčano.

Opisno vrednovanje obuhvaća praćenje razvoja učenikovih sposobnosti i vještina te njegova odnosa prema radu, a evidentira se u e-Dnevniku u prostor za bilješke.

Brojčano vrednovanje uključuje praćenje učenikove razine usvojenosti znanja i upisuje se u e-Dnevnik brojkom (ocjenom) od 1 do 5.

Brojčano vrednovanje obuhvaća tri predmetna područja:

1. HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA
2. KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
3. KULTURA I MEDIJI

KRITERIJI OCJENJIVANJA

Kriteriji ocjenjivanja vrijede za sve učenike, ali se usklađuju s učenikovim mogućnostima i sposobnostima.

JEZIK

Vrednovanje učenikovih znanja provodi se usmeno i pisano.

Usmene provjere znanja mogu se provoditi na svakom nastavnom satu.

Učenici pišu najmanje dvije pisane provjere znanja iz jezika u svakom polugodištu.

Na kraju nastavne godine može se pisati i završna provjera znanja.

Pisane provjere uključuju ispite znanja iz jezika. U bilješke u e-Dnevniku bilježi se nadnevak pisanja pisane provjere, tema koja se provjerava, broj ostvarenih bodova odnosno postotak uspješnosti i razina usvojenosti ishoda učenika. U rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Ocjene su rezultat ostvarenih bodova koji su sukladni sljedećim postotnim vrijednostima:

90% – 100% = odličan (5)

77% – 89% = vrlo dobar (4)

63% – 76% = dobar (3)

50% – 62% = dovoljan (2)

0% – 49% = nedovoljan (1)

Učenik koji nije pristupio pisanoj provjeri znanja, u dogovoru s predmetnim učiteljem dogovoriti će novi termin za pisanje provjere, a datum će se evidentirati u e-Dnevniku. Ako učenik ne pristupi dogovorenoj pisanoj provjeri, bit će ispitan isto nastavno gradivo na sljedećem nastavnom satu.

Usmene provjere znanja uključuju sljedeće kriterije:

ODLIČAN (5) Učenik samostalno imenuje, objašnjava i prepoznaje pojmove na poznatim i novim primjerima te primjenjuje stečeno znanje u govoru i pismu te povezuje znanje s drugim sadržajima.

VRLO DOBAR (4) Učenik samostalno imenuje, objašnjava i prepoznaje pojmove na poznatim primjerima te primjenjuje stečeno znanje u govoru i pismu.

DOBAR (3) Učenik može objasniti i imenovati pojmove i prepoznati ih samostalno na poznatim primjerima.

DOVOLJAN (2) Učenik na razini prisjećanja i uz pomoć prepoznaje osnovne ključne pojmove na poznatim primjerima.

NEDOVOLJAN (1) Učenik ne pokazuje usvojenost znanja ni na jednoj razini niti uspijeva uz pomoć učitelja odgovoriti na pitanja koja obuhvaćaju provjeru usvojenosti osnovnih ključnih pojmova.

U rubriku za bilješke upisuje se nadnevak usmene provjere, tema koja se provjerava i razina usvojenosti ishoda učenika.

Učenik može zaslužiti ocjenu svojom aktivnošću, zalaganjem ili zaključivanjem na bilo kojem satu, a ocjena se na kraju sata javno priopćuje i obrazlaže.

KNJIŽEVNOST

Vrednovanje znanja iz književnosti provodi se usmeno i pisano.

Pisane provjere iz književnosti uključuju ispite znanja iz književnosti.

Učenici pišu najmanje jednu pisanu provjeru iz književnosti u svakom polugodištu.

U prostor za bilješke bilježi se nadnevak pisanja pisane provjere, tema koja se provjerava, broj ostvarenih bodova te razina usvojenosti ishoda učenika.

U rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Ocjene su rezultat ostvarenih bodova koji su sukladni sljedećim postotnim vrijednostima:

90% – 100% = odličan (5)

77% – 89% = vrlo dobar (4)

63% – 76% = dobar (3)

50% – 62% = dovoljan (2)

0% – 49% = nedovoljan (1)

Usmene provjere znanja mogu se provoditi na svakom nastavnom satu. U prostor za bilješke upisuje se nadnevak usmene provjere, tema koja se provjerava te razina usvojenosti ishoda učenika.

U rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Učenik može zaslužiti ocjenu na satu svojim zalaganjem, aktivnošću i zaključivanjem na bilo kojem satu, a ocjena se na kraju sata javno priopćuje i obrazlaže.

Kriteriji za brojčane ocjene jednaki su kriterijima za područje Jezika.

LEKTIRA

Na kraju svakoga mjeseca održavaju se dva nastavna sata lektire. Za uspješno sudjelovanje u nastavnim aktivnostima važno je da učenik pročita zadano književno djelo.

Ako učenik ne može pronaći književno djelo koje je zadano za taj mjesec, učenik se može obratiti predmetnom učitelju ili knjižničaru kako bi se dogovorila posudba ili nabava knjige.

Ako učenik ne pročita zadano književno djelo, na početku sata lektire treba to priopćiti učitelju. U prostor za bilješke bilježi se nadnevak i bilješka da učenik nije pročitao lektirno djelo.

Nakon što učenik pročita književno djelo, može biti provjeren usmeno ili pisano, a ocjena se bilježi u e-Dnevnik.

Upute za obradu pojedinoga djela za cjelovito čitanje učenici dobivaju tijekom mjeseca u kojem se određeno djelo čita. Ocjena se temelji na zadacima zadanim prije samoga nastavnoga sata te na aktivnosti učenika tijekom obrade književnoga djela na nastavnome satu.

Na kraju svakog polugodišta svakom učeniku upisat će se sumativna bilješka i brojčana ocjena učenikovih čitalačkih vještina prema sljedećim kriterijima:

ODLIČAN (5) Učenik ima vrlo razvijen interes za čitanje – svako djelo pročita u cijelosti; izrazito je marljiv na satima lektire; samoinicijativno i uspješno sudjeluje u raspravama; kvalitetno izvršava postavljeni zadatak; izvrsno interpretira i analizira djelo na svim zadanim razinama primjenjujući znanja stečena na satima književnosti.

VRLO DOBAR (4) Učenik pročita svako zadano djelo; savjesno rješava raznovrsne tipove zadataka; često sudjeluje u raspravama; povremeno su mu potrebna dodatna objašnjenja; ponekad je nesiguran u ispravnost svojih zaključaka, većinom primjenjujući znanja stečena na satima književnosti.

DOBAR (3) Učenik ponekad čita površno, bez razumijevanja i necjelovito; ima slabije razvijen interes za čitanje; povremeno ne poštuje postavljene rokove; djelomično ispunjava postavljene zadatke, a bilješke su necjelovite i kratke, šture; rijetko iznosi svoje mišljenje, uvijek na poticaj.

DOVOLJAN (2) Učenik uglavnom čita površno, bez razumijevanja i necjelovito; često ne poštuje zadane rokove; povremeno samo pročita djelo, a ne izvrši zadatke u vezi s pročitanim; nesamostalan je u pisanju zadataka; teško uočava odnose u djelu; potrebno ga je kontinuirano poticati i podsjećati na čitanje.

Usmene provjere obuhvaćaju sudjelovanje na satu interpretacije književnoga djela, uključenost u rasprave te odgovaranje na postavljena pitanja.

U prostor za bilješke upisuje se nadnevak i tema te zapažanja o čitalačkoj pismenosti, a u rubriku brojčana ocjena.

Pisane provjere lektire uključuju vođenje lektirne bilježnice ili dnevnika čitanja, odgovaranje na pitanja te pisanje kraćih pisanih provjera.

Ako se ocjena lektire zasniva na lektirnoj bilježnici, ocjena se zasniva i na poštivanju pravopisne i gramatičke norme.

Vrednovanje lektire može se provoditi i na sljedeće načine:

- izradom projekata, prezentacija, slikovnica, stripova, referata, plakata, letaka
- sudjelovanjem u raspravama, književnim susretima
- dramatizacijom teksta i scenskim izvođenjem
- pisanjem osvrta, kritika

Pri navedenim oblicima vrednovanja moguće je obuhvatiti više predmetnih područja (Hrvatski jezik i komunikacija, Književnost i stvaralaštvo, Kultura i mediji), s obzirom na to da učenici na taj način povezuju znanja i vještine iz različitih područja.

JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Vrednuje se učenikovo usmeno i pisano jezično izražavanje.

U opisnom praćenju bilježe se zapažanja o vještinama i sposobnostima jezičnoga izražavanja, što uključuje govorenje, slušanje, čitanje i pisanje.

Pisano jezično izražavanje

Vrednovanje pisanoga jezičnoga izražavanja obuhvaća provjeru sposobnosti stvaranja različitih vrsta vezanoga teksta te primjenu pravopisnih pravila.

Vrednovanje učenika provodi se pisanjem školskih zadaća, diktata i zadataka otvorenoga tipa.

ŠKOLSKA ZADAĆA I ZADATCI OTVORENOGA TIPA

Učenici pišu najmanje jednu školsku zadaću u polugodištu. Iz školske zadaće učenik će biti vrednovan iz dva predmetna područja – Hrvatski jezik i komunikacija (pravopis, gramatika, urednost) te Književnost i stvaralaštvo (sadržaj, kompozicija, stil).

U prostor za bilješke bilježi se nadnevak pisanja školske zadaće i bilješka, a u rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Zadatci otvorenoga tipa pišu se tijekom cijele nastavne godine.

Ocjena školske zadaće i zadataka otvorenoga tipa zasniva se na vrednovanju sljedećih elemenata:

OCJENA	ODLIČAN (5)
SADRŽAJ	Učenik oblikuje sadržaj u cijelosti, zanimljivo i originalno.
KOMPOZICIJA	Kompozicija je u potpunosti ostvarena.
STIL	Stil u potpunosti usklađuje sa sadržajem. Učenik pokazuje bogatstvo rječnika, raznovrsnu primjenu izražajnih sredstava kao i uporabu različitih riječi koje služe za pojačavanje dojma.
PRAVOPIS	Pravopisno potpuno točno učenik oblikuje školsku zadaću.
GRAMATIKA	Učenik potpuno gramatički točno oblikuje školsku zadaću uz toleranciju jedne pogreške.
UREDOST	Učenik je tekst u cijelosti napisao pisanim slovima, vrlo uredno i čitljivo.

OCJENA	VRLO DOBAR (4)
SADRŽAJ	Sadržaj je učenikove zadaće izvoran – učenikov, ali nije u potpunosti zanimljiv.
KOMPOZICIJA	Učenik oblikuje sve kompozicijske dijelove, ali ne postiže potpunu cjelovitost teksta.
STIL	Učenik postiže punoću izraza, skladno izražavanje i jasno uobličene misli uz manje stilske nedostatke (bombastičnost, razlivenost, pretrpanost...).
PRAVOPIS	Učenik ima dvije pravopisne pogreške u primjeni pravopisnih pravila.
GRAMATIKA	Učenik ima dvije gramatičke pogreške u pisanju riječi i rečenica.
UREDOST	Tekst je pisan pisanim slovima, uredan je i čitljiv.

OCJENA	DOBAR (3)
SADRŽAJ	Sadržaj školske zadaće učenik usklađuje s naslovom, ali nije kreativan.
KOMPOZICIJA	Učenik vidljivo kompozicijski oblikuje tekst, ali jedan dio teksta kompozicijski je nesređen.
STIL	Učenik tekst stilski razvlači, ima nepotrebnih riječi i ponavljanja izraza. Ističe osobnu zamjenicu na početku rečenice.
PRAVOPIS	Učenik ima tri do četiri pravopisne pogreške u primjeni pravopisnih pravila.

GRAMATIKA	Učenik ima tri gramatičke pogreške u pisanju riječi i rečenica.
UREDNOST	Učenik piše pisanim slovima, tekst je uglavnom čitljiv.

OCJENA	DOVOLJAN (2)
SADRŽAJ	Učenik oblikuje sadržaj školske zadaće prema zadanoj temi, ali ga u potpunosti ne razrađuje.
KOMPOZICIJA	Kompoziciju nedosljedno ostvaruje, iako su kompozicijski dijelovi teksta vidljivi.
STIL	Učenik piše stilski nesređeno. Rečenice nisu u potpunosti jasne i suvisle. Rječnik je siromašan.
PRAVOPIS	Učenik ima pet pravopisnih pogrešaka u primjeni pravopisnih pravila.
GRAMATIKA	Učenik ima četiri gramatičke pogreške u pisanju riječi i rečenica.
UREDNOST	Učenik miješa tiskana i pisana slova, tekst je djelomično nečitljiv.

OCJENA	NEDOVOLJAN (1)
SADRŽAJ	Na sadržajnoj razini učenik nije pisao školsku zadaću u svezi sa zadanom temom i nije ju dovršio.
KOMPOZICIJA	U školskoj zadaći učenik nije ovladao kompozicijom. Nisu vidljivi kompozicijski odjeljci sastavka.
STIL	Učenik ima siromašan rječnik. Tekst piše stilski nesređeno. Ne povezuje rečenice.
PRAVOPIS	U školskoj zadaći učenik ima šest i više pravopisnih pogrešaka u primjeni pravopisnih pravila.
GRAMATIKA	Učenik ima pet i više gramatičkih pogrešaka u pisanju riječi i rečenica.
UREDNOST	Učenik ne piše sastavak pisanim slovima. Školska zadaća je potpuno nečitka.

Za svaki element moguće je ostvariti najviše 5 bodova, a ukupno se može ostvariti 15 bodova po predmetnom području koje se ocjenjuje.

BODOVNA LJESTVICA:

- 14 i 15 bodova – odličan (5)
- 12 i 13 bodova – vrlo dobar (4)
- 9, 10, 11 bodova – dobar (3)
- 7 i 8 bodova – dovoljan (2)
- 0 – 6 bodova – nedovoljan (1)

DIKTAT

Diktatom se provjerava razina usvojenosti pravila za pravilno pisanje i primjena istih u pisanju. U svakom polugodištu piše se najmanje jedan diktat.

Ako je diktat osmišljen zadacima objektivnoga tipa, vrednovanje uključuje brojčanu ocjenu koja je sukladna sljedećim postotnim vrijednostima:

- 90% – 100% = odličan (5)
- 77% – 89% = vrlo dobar (4)
- 63% – 76% = dobar (3)
- 50% – 62% = dovoljan (2)
- 0% – 49% = nedovoljan (1)

Ako su to kraći diktati, ocjena se umanjuje prema sljedećim kriterijima:

1 do 2 pogreške – odličan (5)

3 do 4 pogreške – vrlo dobar (4)

5 do 6 pogrešaka – dobar (3)

7 do 8 pogrešaka – dovoljan (2)

9 i više pogrešaka – nedovoljan (1)

Usmeno jezično izražavanje

Vrednovanje usmenoga jezičnoga izražavanja uključuje sposobnosti i vještine govorenja, slušanja i čitanja:

- sve vrste govorenja (npr. krasnoslov, predavanje, prezentacija, sudjelovanje u raspravama itd.)
- interpretativno čitanje
- usmjereno slušanje

KRASNOSLOV

Kad učenik krasnoslovi, vrednuje se napamet naučeni tekst.

U prostor za bilješke upisuje se nadnevak, krasnoslov i zadani tekst.

U rubriku se upisuje brojčana ocjena koja je sukladna sljedećim kriterijima:

ODLIČAN (5) Učenik je naučio tekst napamet. Izražajno ga izgovara, poštuje govorne vrednote jezika i uspijeva prenijeti svoj doživljaj i osjećaj barem jednog dijela teksta.

VRLO DOBAR (4) Učenik je naučio tekst napamet. Izražajno ga izgovara i poštuje neke govorne vrednote jezika.

DOBAR (3) Učenik je naučio tekst napamet, no djelomično ga izražajno izgovara i poštuje neke govorne vrednote jezika.

DOVOLJAN (2) Učenik je naučio tekst napamet, ali mu je potrebna pomoć učitelja.

NEDOVOLJAN (1) Učenik nije naučio tekst napamet.

KULTURA I MEDIJI

Vrednovanje medijske kulture uključuje sposobnost praćenja i služenja medijima.

Vrednovanje se provodi na sljedeće načine:

- istraživanje
- samostalno stvaranje emisija, pokreta, stripova, knjige snimanja, scenarija
- izrada plakata, letaka, prezentacija
- pisanja osvrta i kritika
- odgovaranje na pitanja vezana za određeni medij
- poznavanje osnovnih pojmova vezanih za određeni medij

Za neizvršen zadatak u rubriku se bilježi negativna ocjena.

DOMAĆA ZADAĆA

Učenik treba redovito pisati domaće zadaće. Nenapisana domaća zadaća bilježi se u prostor za bilješke.

Pojedine domaće zadaće mogu biti vrednovane brojčanom ocjenom iz područja na koji se zadaća odnosi, ako učitelj učenicima najavi da će zadaća biti ocijenjena.

ZAKLJUČNA OCJENA

Zaključna ocjena nije uvijek rezultat aritmetičke sredine. U zaključnu ocjenu ulaze i zapažanja, odnosno bilješke koje uključuju i učenikov odnos prema radu. Tijekom nastavne godine prati se učenikov razvoj i napredak, pa sukladno tomu i ocjena može biti veća ako je učenik do kraja nastavne godine pokazao izraziti napredak i uspjeh u odnosu na inicijalno stanje.